

Kompas brez kompasa

Kompas je v finančni stiski. Tako pravijo bilance in ljudje, ki so mu blizu. Izpostavljati se nočejo, ker se bojijo za službo. Govorijo o zadolženosti in krčenju delovnih mest. Plačilni roki naj bi se podaljševali, družba hrvaškim hotelirjem menda dolguje več kot pet milijonov evrov.

BRIGITE FERLIČ ŽGAJNAR

Podjetje je v osemdesetih cvetelo. Prišla je osamosvojitve: kljub hudim udarcem, izgubi jugoslovanskega trga in posledično premoženja, se mu je uspelo pobrati. Zlate dobe iz osemdesetih sicer ni doseglo, vendar je bilo uspešno. Postajalo je še prepoznavnejše. V iskanju izzivov se je vodstveni kader začel ozirati za novimi partnerji. Poleti 2006 je večinski delež Kompasas pridobilo takrat sedem let staro hrvaško podjetje Adriatica.net. Z njim naj bi se začela še večja zgodba o uspehu. Pospesil naj bi se tehnološki razvoj, povečal obseg poslovanja ...

Zgrešena poteza?

Sogovorniki, ki so rasli s Kompasom, vendar danes tam niso več zaposleni, pravijo, da je bila prodaja napaka, saj je šlo odtlej z njim le še navzdol. Ker je bilo ob vstopu pod okrilje hrvaškega podjetja dogovorjeno, da bo prevzel celotno turistično agencijsko dejavnost, je moral od njega kupiti tudi večinske deleže v Atlasu, Iliriki turizmu in Odiseju. Koliko so odšteli zanje, ni znano, prav tako je skrivnost cena, po kateri je Adriatica.net prišla do glavne besede v Kompasas.

Dimitrij Piciga, danes prvi mož Slovenske turistične organizacije, prej pa uslužbenec Kompasas, je že pred meseci kot mali delničar na skupščini postavil vprašanja, povezana s cenitvami za nakup omenjenih podjetij, zavarovanjem posojil, ki jih je Kompas najel za izvedbo teh poslov (24 milijonov evrov), in kreditno izpostavljenostjo družbe, vendar odgovorov še ni dobil. Pravi, da jih pričakuje v kratkem. Na naše poizvedovanje, ali je zadovoljen s poslovanjem podjetja in ali se mu zdi prodaja Hrvatom napaka, pa nas je služba za stike z javnostjo obvestila, da odgovorov na zasebna vprašanja ne bo podal: »Mag. Piciga podpira vse razvojne projekte in aktivnosti družbe Kompas, ki imajo za cilj pripeljati večje število turistov v Slovenijo.«

Redkobeseden je bil tudi dolgoletni prvi mož Kompasas Janez Pergar. Ko smo ga povprašali o domnevno slabem poslovanju družbe in tem, da je pravčasno odšel, je odvrnil, da zadeve ne bo komentiral: »Tako smo se dogovorili. V Kompasas sem sklenil neko obdobje. Ne bom dajal nobenih informacij – žal ne!«

Povedal pa je, da kolegum še pomaga s kakšnim nasvetom. Zanimal je, da bi pri prodaji Kompasas zaslužil velike denarje, češ da je imel majhen lastniški delež. Po koliko so se prodajale delnice, je skrivnost, toda govori se, da se je cena gibala od štirideset do sto evrov. Zgolj za informacijo naj dodamo, da je bil Pergar konec julija 2006 s 1685 delnicami dwoodstotni

lastnik Kompasas, torej bi mu, če držijo podatki o prodajni ceni, v žep lahko padlo od 70 do skoraj 170 tisoč evrov.

Potreba po denarju

Pergar, razrešeni predsednik upravne odbora Kompasas, je na skupščini delničarjev Picigi odgovoril, da so bile za nakupe podjetij Adriatica.net opravljene vse cenitve, vendar so poznejše analize pokazale, da so bile vrednosti previsoke. Kompas jih je torej preplačal. Zaradi kreditne izpostavljenosti je postala nujna dokapitalizacija, ki poteka te dni, izpeljana pa mora biti do konca marca. Z njo nameravajo osnovni kapital povečati za 3,13 milijona evrov, na 6,5 milijona. Izdali bodo 187.500 navadnih delnic po osemdeset evrov. Skupna vrednost dokapitalizacije je 15 milijonov evrov, poleg nje pa bodo morali tudi reprogramirati obveznosti, ki niso majhne. Kolikšno zanimanje vlada za nove delnice, ki jih v prvem krogu ponujajo dosedanjim delničarjem, nam niso zaupali. Posli so menda že dogovorjeni, vendar imen kupcev niso hoteli izdati.

Strah pred negotovostjo

Nekateri zaposleni odnose v podjetju opisujejo kot slabe. »Danes se ne ve, kaj bo jutri.« Veliko jih je zato menda odšlo po lastni volji, drugim so namignili, da utegnejo biti kmalu odveč. Glavne niti vlečejo v Zagrebu. V Sloveniji po besedah poznavalcev delajo dobro, ustvarjajo celo odličen promet, toda kaj, ko ima Adriatica.net, ki ji je uspelo svoj delež v Kompasas zadnja leta povečati na devetdeset odstotkov, velike potrebe. Tako velike, da menda grozi popolno izčrpanje Kompasas. Če verjamemo sogovornici, ki dela v podjetju dvajset let, so razmere slabše kot v času osamosvojitve. Šušlja se

o večdesetodstotnem znižanju plač in neporavnanih obveznosti do avtobusnih prevoznikov in hotelirjev. Sogovorniki, ki poznajo turistično panogo, vendar želijo ostati neimenovani, za govornice vedo. Škoda se jim zdi, da je prišlo tako daleč. »Ker je Kompas bil in je še vedno blagovna znamka, od katere smo imeli vsi veliko.« Večina današnjih vodičev, ki veljajo za dobre, je denimo iz Kompasove šole. Konkurenca za Kompas ne najde žalbesede. S komerkoli smo govorili, je zatrdil, da dobro sodelujejo in so tudi reden plačnik. Strinjali so se, da se kader >

Sogovorniki, ki so rasli s Kompasom, vendar danes tam niso več zaposleni, pravijo, da je bila prodaja podjetja napaka.

trudi, toda kaj, ko obstajajo višji cilji, kar se žal kaže pri finančni sliki podjetja.

Optimizem

Naše poizvedovanje o slabih razmerah v družbi je upravo presenetilo. Izvedeli smo, da jim skoraj vsako leto pred sezono napovedujejo konec, vendar vedno preživijo. Kot pravijo, si zaradi Kompasovega močnega tržnega deleža v turizmu najverjetneje številni res želijo, da bi utonil v pozabo kot Globtour. Čudijo se, da so negativne informacije do nas prišle v času, ko so se krivulje spet začele obračati navzgor. Kot so pojasnili, so zaprli le štiri poslovalnice Adriatica.net, ker so bile v neposredni bližini Kompasovih, torej bi se podvajale. O plačilih so povedali, da potekajo v dogovorjenih rokih, razen pri

morebitnih spornih zneskih ali napačno obračunanih storitvah, poleg tega se plačuje po pogodbah z različnimi plačilnimi roki. Poudarjajo, da se hotelirji, če ne bi poslovali korektno, gotovo ne bi želeli pojavljati v Kompasovih katalogih. »Imamo izobražen in sposoben kader (doma in v tujini zaposlujejo 511 ljudi; op. p.) in verjetno bi se takoj oglasil, če bi bilo res kaj tako narobe, kot opisujete,« nam je v neuradnem pogovoru zatrdil predstavnik Kompasas. Ne skrivajo, da so se zaradi splošne gospodarske krize tudi oni lotili optimizacije delovnih procesov: »Z boljšo organizacijo in novo sistematizacijo delovnih mest, ki smo jo izvedli lani spomladi, smo ohranili vse stalno zaposlene v podjetju, res pa smo se odločili ne zaposlovati na novo, in tako so se nekatere pogodbe o delu za določen čas iztekle, prav tako se je nekaj zaposlenih upokojilo.« Kolikšne so pri njih plače, nismo izvedeli, ostale pa naj bi na enaki ravni.

Adriatica.net ima za seboj dokapitalizacijo, od katere si veliko obetajo. Sploh verjamejo v uspeh povezave. Z njo je Kompas po njihovem dobil vodilno vlogo v turističnem delu koncerna: kot slovensko podjetje je prevzel nekdanje največje tekmece na trgu, hrvaški Atlas Airturs, dubrovniški Atlas in še nekatera slovenska, hrvaška in srbska podjetja. Kljub zapisanemu ostaja dvom o uspehu, saj je v igri nacionalni interes. Ko bo torej na tehtnici vprašanje slovenskega ali hrvaškega podjetja, lahko ugibate, kako se bodo odločili hrvaški lastniki, ki imajo v lasti oba. ☺

Stran / Page: 16

Doseg / Reach: 36000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 991 cm2

3 / 3

DOLGOVI

Predlanskim je skupina Kompas ustvarila 212 milijonov evrov prihodkov od prodaje in poldrugi milijon evrov čistega dobička, vendar so morali skoraj vsega nameniti za stroške financiranja zajetnih posojil. Od celotne bilančne vsote 107,6 milijona so imeli 78,9 odstotka dolžniškega kapitala. Dolgoročne finančne obveznosti so konec leta 2008 znašale 29, kratkoročne pa 17,8 milijona evrov. Lani jim je uspelo finančno izpostavljenost zmanjšati za več kot 17 odstotkov. ■

ADRIATICA.NET

Leta 2006 je mlada družba Adriatica.net prevzela Kompas, starega mačka v turizmu s petdesetletno tradicijo. Imela je bistveno manj prihodkov in gostov od Kompas, v svetu pa je še danes, kot pravi turistični poznavalec, povsem neznana. Predlanskim je ustvarila dobrih sedem milijonov evrov dobička, ki ga je porabila za pokrivanje izgube iz preteklih let. Njeno finančno stanje je klavrno. Prejšnji mesec so ga reševali s prvim krogom dokapitalizacije, pri kateri so menda dobili štirideset milijonov evrov svežega kapitala. Ali je pri njej s konverzijo terjatev v kapital sodelovala tudi Zagrebačka banka, ki ji dolgujejo nekaj deset milijonov evrov, ni znano. Adriatica.net je sicer nastala leta 1999 kot odcepljeno podjetje Emporiona, družbe v zasebni lasti. Po spletu je tržila predvsem zasebne ponudnike turističnih zmogljivosti in neverjetno hitro rasla. Kmalu je začela kupovati turistične agencije. ■

1. Dimitrij Piciga, Kompasov mali delničar in prvi mož Slovenske turistične organizacije, čaka na odgovore vodstva podjetja o nekaterih poslovnih potezah.

2. Janez Pergar, dolgoletni direktor Kompas, noče komentirati sedanjih razmer v družbi.

3. Anonimni sogovorniki iz Kompas se sprašujejo, ali bo ambicioznost Simone Mele, sedanje šefinje uprave, zadostovala za njegovo rešitev.

4. Skupina Viator & Vektor z Zdenkom Pavčkom na čelu je solastnica Kompas, vendar je njegova dokapitalizacija ne zanima.

